

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Evaluatie van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO) in 2022

Vlaanderen besteedt jaarlijks ruim 30 tot 40 miljard euro aan overheidsaankopen. Door het opzetten van innovatieve overheidsopdrachten kan de overheid een gedeelte van haar financiële koopkracht aanwenden om innovaties te realiseren voor specifieke uitdagingen in domeinen van maatschappelijk belang. Innovatieve overheidsopdrachten stellen de overheid in staat om haar werking te moderniseren en te verbeteren. Bovendien worden door de aankoop van innovatieve oplossingen van Vlaamse ondernemingen en/of kennisinstellingen spillovers naar de economie gecreëerd.

De Vlaamse Regering hechtte op 28 oktober 2016 haar goedkeuring aan de visienota en het plan van aanpak (VR 2016 2810 DOC.1185.1) van **het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (PIO)**. De pilootfase liep van 1 juli 2016 tot eind 2019 en het beheer ervan werd toevertrouwd aan een team onder leiding van de N-projectleider voor transversaal innovatiebeleid. Het PIO wil de koopkracht van de overheid meer strategisch inzetten voor innovatie en zo bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit en efficiëntie van de overheid en de publieke diensten. Ten tweede beoogt het programma een versterking van de groei en competitiviteit van ondernemingen en in het bijzonder van kmo's door een versnelde diffusie van innovaties en een vernieuwing van de bestaande markten. Ten derde streeft het PIO ernaar om innovaties te realiseren voor specifieke uitdagingen in domeinen van maatschappelijk belang zoals gezondheid, energie, veiligheid, etc.

Op 22 maart 2019 besliste de Vlaamse Regering na een (beknopte) evaluatie door (de evaluatiecel van) het Departement EWI om de pilootfase van het PIO voor een periode van vier jaar en dus tot eind 2023 te verlengen, om de dynamiek van het programma te bestendigen en om de continuïteit te verzekeren van de oproepen voor projecten. Een langeretermijnvoorzicht op begeleiding en financiering vanuit het PIO geeft alle beleidsdomeinen en overige actoren uit de publieke sector bovendien de mogelijkheid om dit nieuwe instrument ook effectief te integreren in hun beleid en in de werking van hun organisaties.

In het plan van aanpak 2020-2023 van het PIO dat op 29 mei 2020 werd meegedeeld aan de Vlaamse Regering, werd vastgelegd om **een grondige externe evaluatie van het programma te voorzien in de eerste helft van 2022**. Deze evaluatie dient de effectiviteit van het programma te beoordelen én de behaalde resultaten ervan in kaart brengen zoals onder meer het bereik van de ruime doelgroep, de gecreëerde opportuniteiten voor ondernemingen, de gerealiseerde innovaties en de tevredenheid van de betrokken organisaties en stakeholders. In het plan van aanpak 2020-2023 van het PIO staat vermeld dat **de precieze modaliteiten van deze geplande evaluatie eind 2020 aan de Vlaamse Regering en de betrokken overheidspartners moeten worden voorgelegd**. De uitkomst van deze

evaluatie zal bepalen hoe innovatieve overheidsopdrachten als structureel beleidsinstrument in de verdere toekomst geconsolideerd kunnen worden binnen de Vlaamse overheid.

In het plan van aanpak van het PIO zijn noch een expliciete doelstelling, noch de precieze modaliteiten voor deze evaluatie opgegeven (cf. supra). Aangezien het ten tijde van de vorige (beknopte) evaluatie van 2019 door (de evaluatiecel van) het Departement EWI nog niet mogelijk was om een gedetailleerde evaluatie en/of impactanalyse uit te voeren van de werking en resultaten van het PIO, is het zinvol om in de geplande evaluatie terug te kijken op de periode sinds de eerste pilootfase (2016) om alvast een beeld te vormen van de gerealiseerde impact. Daarnaast bieden zowel de beleidsnota 2019-2024 Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie als het plan van aanpak 2020-2023 van PIO de mogelijkheid om niet enkel de resultaten en effectiviteit van het PIO zelf te beoordelen, maar om het PIO/innovatieve overheidsopdrachten ook als structureel beleidsinstrument voor de toekomst te beschouwen en vanuit die optiek te evalueren en dit rekening houdend met de systemen waarin het PIO thans is ingebed.

De evaluatie 2022 van het PIO zal zich zowel op het verleden (ex post) als op de toekomst (ex ante) richten, waarbij een goed evenwicht tussen beide onderdelen nagestreefd wordt. De concrete invulling van deze evaluatie wordt in detail toegelicht in het ontwerp van plan van aanpak dat voor deze evaluatie werd opgesteld door (de evaluatiecel van) het Departement EWI (cf. Bijlage 1). Concreet moet deze evaluatie leiden tot een eindrapportering waarin conclusies en aanbevelingen over het verleden en de toekomst zijn opgenomen en dit zowel generiek (d.i. PIO als beleidsinstrument) als ten opzichte van het PIO specifiek. De resultaten van deze evaluatie zullen mee de basis vormen voor de beslissing van de Vlaamse overheid over de toekomst van het PIO.

De modaliteiten van de geplande evaluatie van 2022 van het PIO worden via onderhavige mededeling en het ontwerp van plan van aanpak ter zake overgemaakt aan de Vlaamse Regering. Dit plan van aanpak is momenteel nog vertrouwelijk, omdat het de basis zal vormen voor de overheidsopdracht ter uitvoering van deze evaluatie en het gelijkheidsbeginsel in acht genomen moet worden.

Het ontwerp van plan van aanpak is inhoudelijk gefinaliseerd, maar dient nog te worden aangevuld met de richtlijn voor het opstellen van de zelfevaluatie door de vertegenwoordigers van het PIO. Van zodra dit is gebeurd, is het plan van aanpak voor de evaluatie 2022 van het PIO gefinaliseerd.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS